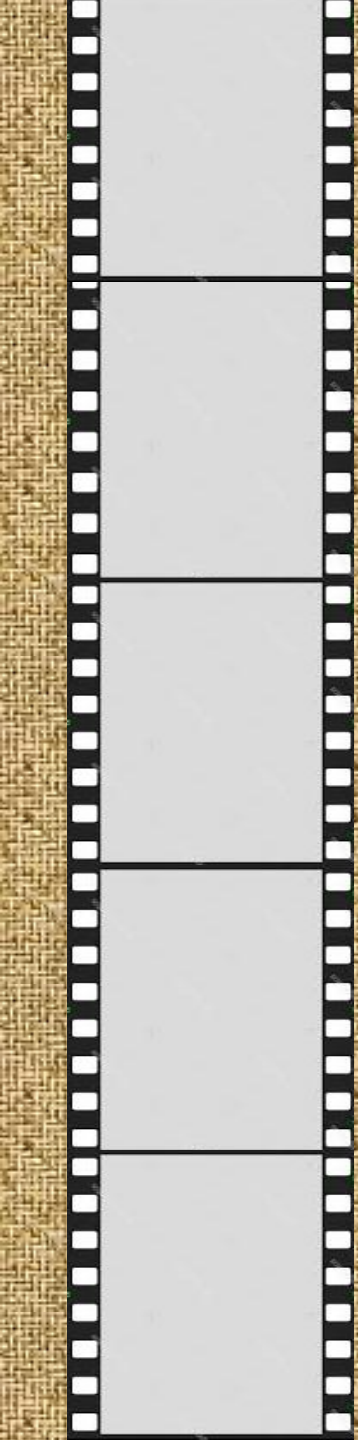

Родина Созоніків: залишитись українцями в Сибіру (сімейна хроніка)

Члени команди:
Карпук Оксана, Карпук Анна
Консультант команди:
Карпук Майя Петрівна
с.Буцин
Волинська обл.

2020

Наша сімейна хроніка – розповідь про родину Созоніків. Одну з багатьох і унікальну та неповторну.

Родину споконвічних селян, українців, що чесно трудилися і господарювали. Жили і росли дітей на землі – своїй, батьківській, і далекій від отчого дому.

Про те, як пройшли і подолали всі лихоліття, як не скорились системі, як відстоювали своє право лишатись Чесними Людьми, Українцями, Чимусями.

Ми пишемо цей родинний літопис щоб пам'ятати,

щоб жити,

щоб бути...

Прізвище Созонік, ймовірно, походить від імені святого Созона, що в перекладі з грецької мови означає «рятівник». Саме воно є найбільш розповсюдженим у с.Буцині.

За даними дослідження, в XIX ст. в селі жив, будучи заможним селянином, Євстафій (Остап) Созонік. Земля, хоч і не дуже родюча (пісок і глина), була найбільшим багатством родини.

Буцин з усіх сторін оточували хутори, які з'явилися в результаті Столипінської реформи 1906 року. Один з них був в урочищі Заселиська, за 8 км від села.

Саме там господарював Остап Созонік із сім'єю. Родина була велика: мав він синів Якова, сім'ю якого в селі називали Чимусями, (04.03.1871-01.12.1934рр.), Митрофана (Матрихіна), Михайла - вчителя, єдиного інтелігента в родині, дочку Євдокію, ще одну дочку (по-вуличному її називали Гарбарихою). Сільське прізвище походить від того, що глава сім'ї, чхаючи, промовляв «Чм!». Дружину його звали Мариною. Вона була хорошою господинею, людиною ощадливою, навіть скупюю.

Виховали Яків і Марина семеро дітей: Катерину, Параску, Івана, Семена, Мирона, Гаврила, Євгена.

Життя родини в першій третині ХХ ст.

- родина жила в Бучині і на хуторі

- володіла 32 десятинами землі

- землею користувалися до 1947 р.

Завдяки наполегливій щоденній праці родина не відчувала матеріальних труднощів і забезпечувала себе всім необхідним.

**Світлини обійстя родини
кінця 30-х років ХХ ст.**

Як Созоніки господарювали на Волині

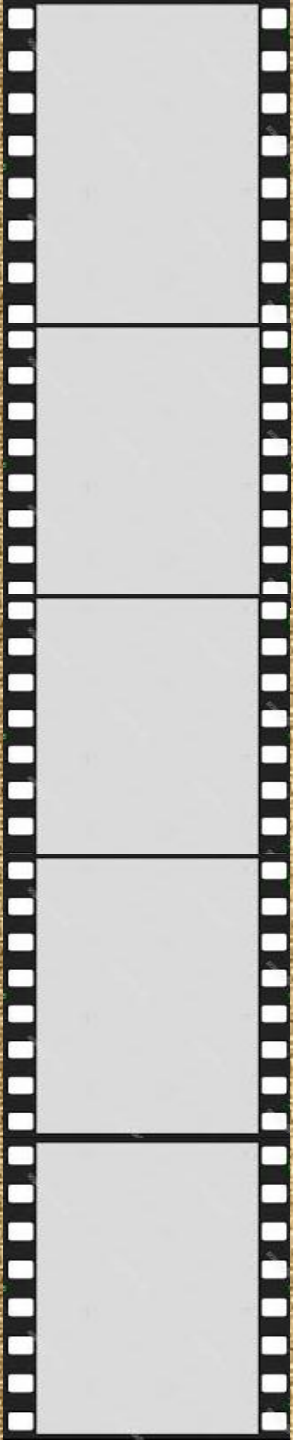
Родина тримала велике господарство. На хуторі стояло три хати: Миронова, Гаврилова, Іванова.

Розпорядження давав Яків Остапович. Його дружина Марина працювала разом з дочками і невістками. Із самого ранку вона підходила до кожного із синів із словами: «Іване, Семене! Запрягайте коней. Мироне, Гавриле! Збирайтеся на косовицю.».

Основною тягловою силою в господарстві були коні, яких часто міняли — не всі вони витримували тяжку роботу. Господарі мали багато всякого реманенту.

Суворо дотримувались посту. Жирну їжу дозволяли собі споживати лише у відповідний період. Відвідували богослужіння в місцевому храмі Казанської ікони Божої Матері.

В хаті Созоніків на почесному місці висіла ікона Миколи-чудотворця, яку привезли в кінці XIX ст. з Уфи. Вона і сьогодні зберігається як сімейна реліквія.

В побуті ці люди були невибагливі. В основному споживали продукти, вирощені власними руками.

Навколо житла росли великі яблуневі і грушеві сади. Жінки любили квіти. Влітку цвіло багато мальв. Одяг носили домотканий, вишитий.

Старожили села і сьогодні згадують, що жінки в селі завжди брали приклад з трьох невісток Чимусьових, котрі щодня поверталися з лісу з кількома повними кошиками чорниць.

Таким чином, завдяки наполегливій щоденній праці, родина не відчувала матеріальних труднощів. Незважаючи на складний період, сім'я забезпечувала себе всім необхідним.

II Світова війна- трагедія для України, біда для родини

Родина втратила п'ятьох людей:
в 1940 р. – Євгена,
в 1942 р. – Семена, Миколу, Галину,
в 1944 р. – Мирона.

Фашисти знищили частину майна (новозбудовану хату Семена Созоніка).
Це був надзвичайно трагічний для сім'ї період.

Післявоєнні митарства родини

**Гаврило і Харитина
Созоніки**

Доля родини склалася драматично і після війни.

Сім'ї опинилися далеко від батьківщини.

Гаврила Созоніка було оголошено куркулем і вивезено із сім'єю в Тюменську область, Мікоянівський район, село Пальяново.

Вони підтримували зв'язки з родичами, які жили в Буцині.

**На такому пароплаві Созоніки
плавали в Сибіру**

Школа в Пальяново

Фото 1
08.04.1952 р.

Фото 2
14.06.1952 р.

Фото 3
13.08.1954 р.

Опинившись далеко від Волині, ці люди залишились господарями, облаштували побут. Вони постійно працювали, щоб забезпечити себе всім необхідним.

Фото 4
24.02.1956 р.

Фото 5
05.09.1979 р.

Фото 6
20.09.2012 р.

Фото 7
07.06.1975 р.

Фото 8
04.05.2002 р.

Фото 9
27.01.2005 р.

Працьовита родина невдовзі стала шанованою і авторитетною в сибірському селі.

Фото 10
01.01.2015 р.

Фото 11
20.06.2017 р.

Фото 12
23.09.2018 р.

Розповідь Петра Терещука, чоловіка Лідії Созонік
<https://www.youtube.com/watch?v=SXdGq37jmTI>

В далекому Сибіру Созоніки не зрадили своїх традицій і зберегли власну ідентичність

Созоніки - в лавах борців за незалежну Україну

В післявоєнні роки син Мирона Созоніка - Андрій, як воїн ОУН- УПА, відбував покарання у Воркуті. Його сім'я була заслана в Кемеровську область.

Андрій Созонік серед учнів
Буцинської школи 1940 р.

Андрій Созонік
1951 р.

Мати Андрія Созоніка
Степанида з онуками

Як торжество справедливості – родина домоглась реабілітації своїх засуджених родичів

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ МВС УКРАЇНИ
У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ВІДДІЛ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

43025, м. Луцьк, вул. Винниченка, 11,
тел. (0332) 79-64-69

2006 рік № 1/ 99-с

Созоник Ніна Андріївна
вул. Свободи, 7а/36
м. Хмельницький

Архівна довідка

Відповідно до Постанови Особливої Наради при МДБ СРСР від 16.01.1948 року (протокол № 1-в) із с. Буцинь Старовижівського району Волинської області, як члени сім'ї учасника ОУН Созоника Андрія Мироновича, 1920 (1922) року народження були заслані під нагляд органів МДБ в Кемеровську область строком на 10 років, рахуючи термін з 22.10.1947 року з конфіскацією майна:

мати - Созоник Степанида Афанасівна, 1888 року народження,
брат - Созоник Яків Миронович, 1933 (фактично 1931) року народження,
сестра - Созоник Анна МIRONІВНА, 1923 (1925) року народження.

Постановою Особливої Наради при МДБ СРСР від 04.03.1948 року (протокол № 7-в) сім'ї Созоник 10 років заслання замінено виселенням на спецпоселення.

На спецпоселенні сім'я проживала в м. Ленінськ-Кузнецкий Кемеровської області.

02.04.1950 року Созоник Анна МIRONІВНА померла, що підтверджується свідоцтвом про смерть ФІ № 082360, виданим 14.04.1950 року Ленінським міськЗАГС Кемеровської області.

Згідно Постанови Ради Міністрів СРСР № 644-376т від 15.05.1956 року та наказу МВС СРСР № 0192 від 21.05.1956 року Созоник Степанида Афанасівна та Созоник Яків Миронович звільнені із спецпоселення 07.07.1956 року.

Документів про опис та конфіскацію майна сім'ї Созоник в архівній справі немає.

На підставі ст. 3 Закону України від 17.04.1991 року "Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні" Созоник Степанида Афанасівна, Созоник Яків Миронович, Созоник Анна МIRONІВНА по справі про адміністративне виселення на спецпоселення в Кемеровську область, як жертви політичних репресій – **реабілітовані**.

Підстава: архівна справа № 4421

Примітка: в справі також проходить прізвище Созоник та роки народження Степаниди – 1889, 1890, 1884, Якова – 1934, 1935.

Заступник начальника відділу інформаційних технологій
Начальник архіву

В.М. Іванський
Л.М. Романюк

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
Управління Служби безпеки України у Волинській області
43021, Волинська область, м. Луцьк, проспект Перемоги, 4, тел. (03322) 4-22-10

№ 54/10/С – 257/23 21 листопада 2007 р.

ДОВІДКА

СОЗОНИК Андрій Миронович, 1920 року народження, уродженець с.Буцинь Седлищанського району Волинської області, дійсно 8 липня 1944 року був засуджений ВТ військ НКВС Волинської області за ст.ст.54-1а, 54-11 УК УРСР до 20 років каторжних робіт, з поразкою в правах на 5 років з конфіскацією майна.

Ухвалою ВТ ПрикВО від 26.04.1955 року вирок було змінено та перекваліфіковано на ст.ст.54-1а, 54-11 УК УРСР до 10 років каторжних робіт, з поразкою в правах на 3 роки з конфіскацією майна.

Созоника А.М. було звільнено 8 червня 1955 року.

На підставі ст.1 Закону України "Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні" від 17 квітня 1991 року та висновку прокуратури Волинської області від 10 червня 1992 року Созоника А.М. реабілітовано.

Підстава: АКС № 1324.

Начальник управління

М. Василина

Российская Федерация
УПРАВЛЕНИЕ
ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
Тюменская область
625000, г. Тюмень,
ул. Володарского, 38
Тел.: 29-19-42

Тюменская обл., Октябрьский р-н,
п.Пальяново
Терешук Л.Г.

ВЫДАЕТСЯ ОДИН РАЗ
ПОЛЬЗОВАТЬСЯ КОПИЯМИ

23 10 1997 г. № 3/7-10281
на №

СПРАВКА О РЕАБИЛИТАЦИИ

23 10 1997 г. г. Тюмень

Терешук Ольга Петровна
(фамилия, имя, отчество)

Год и место рождения 1955г.р., уроженка Тюменской области

Место жительства до применения репрессий родилась на спецпоселении

Где, когда и каким органом репрессирован а мать в 1951г., Волинская область

Основание применения и вид репрессии по политическим мотивам в административном порядке на основании решения особого Совещания при МГБ СССР от 16.04.51г. мать выселена из Волинской области как член семьи кулака в Тюменскую область, где на спецпоселении родилась дочь Ольга, даты постановления и даты снятия с учета спецпоселения которой не имеется.

На основании п. «в» ст. 3 и п. ст. 1-1 Закона Российской Федерации от 18 октября 1991 г. «О реабилитации жертв политических репрессий»

Терешук Ольга Петровна
(фамилия, имя, отчество)

РЕАБИЛИТИРОВАН(А).

Начальник УВД Тюменской области

В. РОЖЕНЦЕВ

Зак. 2452 тир. 3000

Довідки про реабілітацію членів родини Созоніків

Чимусьового цвіту – по всьому світу!

Сьогодні представники родини Созоніків живуть в Україні, Російській Федерації, Польщі, Чехії, Німеччині, Туреччині, Італії.

Підтримують зв'язки, пам'ятаючи витоки свого українського роду.

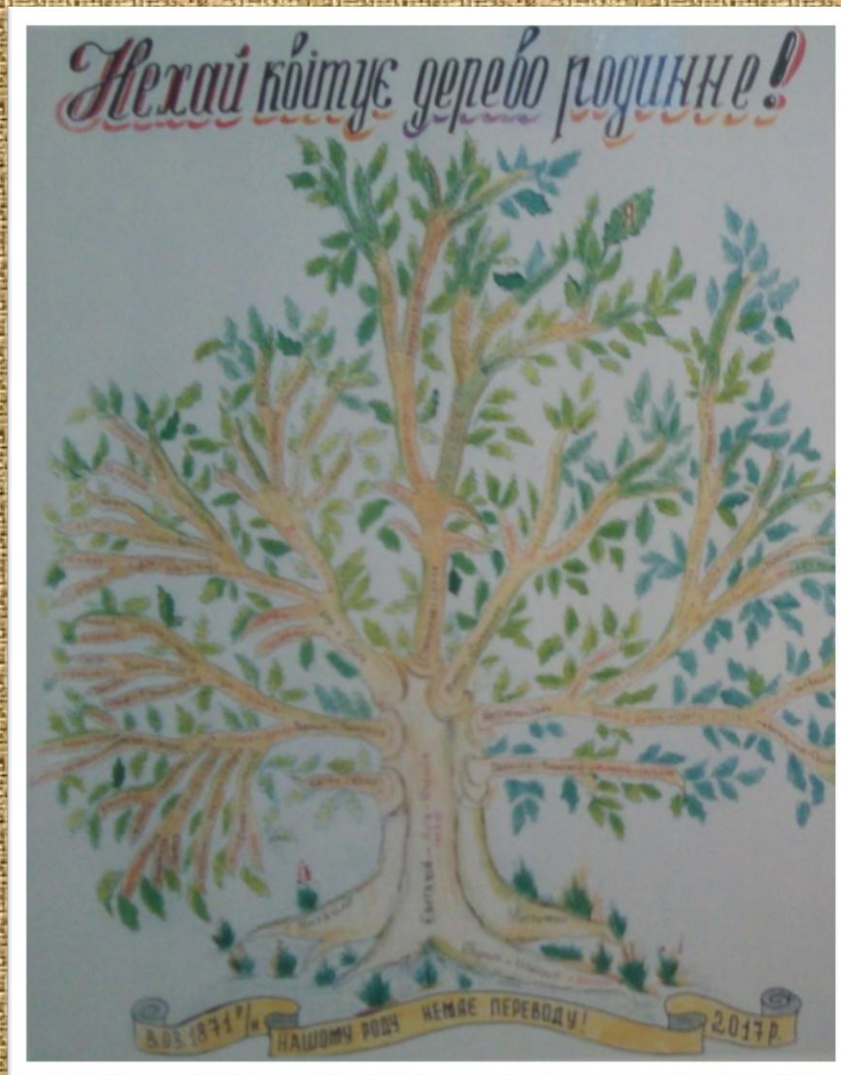
Хай славен буде рід!

Я знову тут, на хуторі самотнім.
Чимусьовим той хутір в нас зовуть.
Ось тут жили господарі могутні,
Яких в Сибір закинули.
Сказали: «Вам усім хана, капут».
Проте, вони, господарі, живуть!
І знаємо ми, люди, всі –
Господарів зовуть цих Чимусі!
Зерном добірним ниву засівають,
І врожаї нечувані збирають.
Не споглядати збоку на життя,
У вічі правді вчили у сім'ї дивитись.
Учили змалечку, як бджілки, всіх трудитись.
Тому у шані був селянський труд,
Й господарем відчув себе Чимусів люд!

Хай колоситься буйно лан,
Хай в пам'яті живуть
Гаврило, Югей, Мирон, Семен, Іван!
Нехай настане ще погожа днина
І славні будуть сестри Параска й Катерина.
Ні заслання в Сибір, ні примхи долі
Не зломали у людей цих волі.
Хай молодь бере приклад з цих людей!
Хай славен буде рід Чимусів цей!

*Степан Назарук
Листопад 2004 р*

Родовідне дерево Созоніків

Складене правнуками Семена Созоніка

Висновки

Родина Созоніків пережила всі перипетії драматичної, а часом і трагічної долі українського народу. Працелюбність, наполегливість, селянська мудрість, виваженість у прийнятті важливих рішень принесли цим людям шану серед односельчан.

В 40-і роки минулого століття родина пережила трагічні події: смерті рідних людей, втрати соціального статусу серед односельчан, статків. Завдяки згуртованості, взуємодопомозі вона пережила цей час.

В 50-і роки ХХст. політичні зміни в суспільстві призвели до не менш трагічних подій в історії цієї родини: одні з них були оголошені куркулями, а інші поплатились свободою за участь в загонах ОУН-УПА. Сім'ї були насильно вивезені до Сибіру.

Ці події наклали свій відбиток на долі кожного із Созоніків, проте відчуття родинної єдності і любові до малої батьківщини дало змогу їм пережити всі епохальні для сім'ї і для країни події і зберегти духовну сутність українця та поліщука. Далеко за межами історичної батьківщини вони шанують українські звичаї і дотримуються їх.

В протистоянні родини і радянської системи перемогла родина, яка повернула добре ім'я своїм рідним і добилась їх офіційної реабілітації.

Ми сподіваємося, що історичний приклад однієї української родини стане знайковим для кожного українця в справі єднання і збереження родини для процвітання нації та зміцнення українського духу.

Джерела:

1. Бодюк Т., Кошелюк П. Слово про Буцин./Сільські новини. – 1991. – № 91. – С. 2–3.
2. Волинська обласна комісія по обліку збитків, нанесених німецько-фашистськими загарбниками в роки Великої Вітчизняної війни. – ДАВО.- Р-164, оп. 3. спр.16,17,33.
3. Державний архів Волинської області. Анотований реєстр описів. Фонди періоду до 1939 року, - Луцьк: Надстир'я, 2008. – С. 392.
4. Державний архів Волинської області. Путівник, 1990. – С. 209, 210, 212.
5. Іванова І. Старовижівський район. Буцинська сільська рада. / Досліджуємо та аналізуємо, щоб сприяти / ав. проекту Р. Є. Кучмук. – Луцьк, 2009. – С. 40 – 42.
6. Історія Волині./ О. Г. Михайлюк, І. В. Кичій, та інші. – Львів, „Вища школа”, 1988. – С. 49–101.
7. Карпук М. П. Буцин: погляд в минуле. / Минуле і сучасне Волині та Полісся. Старовижівщина з глибини століть. – Луцьк, 2008. – С. 26 – 29.
8. Тучемський М. По глухих закутках Волинського Полісся. – Луцьк: Надстир'я, 2007. – 162 с.
9. Фільм «Дід Петро» , телекомпаніч «Югра» 2011./ Електронний ресурс
<https://www.youtube.com/watch?v=SXdGq37jmTI>
10. Архів СБУ; архів управління МВС.
11. Фото 1-3 із сімейного архіву Миколи Гелюти
12. Фото 4, 7-9 із сімейного архіву Олени Павловської
13. Фото 5-6 із сімейного архіву Лідії Созонік
14. Фото 10-12 із сімейного архіву Ольги Терещук